

2360 OUD-TURNHOUT

G.F.F./8/ 1438

Corsendonca

HEEMKUNDEKRING

OUD-TURNHOUT v.z.w.

CORSENDONCA - INFO

Trimestriëel tijdschrift

Jaargang 2 nr. 1 maart 1985

Verantwoordelijke uitgever

H. Miguet

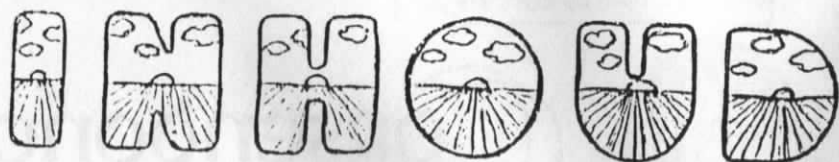
Sprinkhaanweg 4

2360 Oud-Turnhout

M. HUGO MIGUET -

SPRINKHANENWEG 4

2360 OUD-TURNHOUT

Redaktioneel	1
De jaren 1918 tot 1930 : buurtavonden	2
Waar staat (stond) dit ?	6
Corsendonca-nieuws	7
Publikaties en activiteiten	8

Redaktioneel.

=====

Met deze Corsendonca - Info is de 2° jaargang van dit informatieblad ingezet.

Zoals reeds in het vorige nummer werd aangekondigd, beginnen we met meer heemkundig geïnspireerde artikels. We hopen dit voor de toekomst te kunnen volhouden.

Verder in dit nummer komen ook de vaste rubrieken aan bod.

In dit redaktioneel willen we ook nog even stil blijven staan bij de publikatie van "Oud-Turnhout en zijn verleden, deel II".

Op vrijdag 12 april 1985 wordt dit boek, samen met het nieuwe Oud-Turnhoutse gebak, het Korhaantje, voorgesteld aan het publiek. Ook zaterdag 13 en zondag 14 april, loopt de tentoonstelling van oude grammofoons en muziekdozen. De leden van Corsendonca zijn natuurlijk op deze activiteit uitgenodigd. Wat er in de nieuwe publikatie staat, hebben we reeds in het vorige nummer geschreven. Maar het gebak van Oud-Turnhout is voor de meesten nog totaal onbekend. Daarom is deze activiteit een unieke gelegenheid om deze delicatesse te leren kennen.

De heemkundekring Corsendonca verwacht U op 12 april !

de redaktie.

De jaren 1918 tot 1930 : buurtavonden.
 =====

Gedurende die jaren woonden wij op de Schuurhovenberg op een boerderij van Jef Dierkx.

Ik werd op 28 maart zestien jaar en ons buurmeisje, mijn beste vriendin, was een jaar jonger. Net als ik was zij verzot op liedjes; we zongen honderden liedjes die we van elkaar geleerd hadden. We waren twee nachtegalen : als er een nieuw liedje uitkwam zorgde een van ons dat ze het bezat en zo hadden we het beiden. Bij gebrek aan andere middelen maakte de jeugd zelf hun ontspanning.

De boerenzonen gingen in de winteravonden buurten; soms kwam er zelfs een gans gehucht. Dat was al lang mode, mijn ouders deden dat ook al in hun jeugd. Soms kwamen ze van heel ver en als ge zo'n grote groep binnen kreeg, waren er dikwijls geen stoelen genoeg. Dan zetten we een lange plank langs de wanden op twee stoelen. Wanneer ge "goeden avond" hoorde en de deur bleef openstaan, wist ge bijna zeker dat het veel mensen waren. De grootste groepen kwamen van Rhode en Schoonbroek, ook van Corsendonk en Darisdonk; van ons dorp kwamen er ook wel eens, die waren dan gewoonlijk met vijf of zes en hadden muzickinstrumenten bij (klarinetten en pistons). Ze speelden dan liedjes die ik zong. Er waren bij ons thuis zes meisjes, maar ik was de grootste zanger. Die avonden waren

ocht prettig.

De buurters kwamen te voet, want niet iedere boerenzoon had vroeger een eigen fiets, we zeiden toen dat ze per schoenvirgeland waren. Op zulke buurtavonden werd er veel gezongen, oude liedjes van onze grootouders. Iedereen leerde ze van elkaar, zo ken ik er die wel 100 tot 150 jaar oud zijn.

Er werden toen ook verschillende spelletjes gedaan zoals "tuinieren". Dat ging zo : iedereen koos een naam uit de hof vb. een kool, een raap, een biet, ... Degene die tuinman was begon : ik kwam in mijn hof en trapte op een kool. Die antwoordde : "Ge liegt eraan !" Wie was het dan ? De biet ! "Ge liegt eraan !" Wie was het dan ? De raap ! Als de raap niet kon antwoorden, moest die een pand geven aan de tuinier. Zo kwam er soms een ganse mand spullen bijeen : zakdoeken, tabaksdozen enz. Later begon de uitverkoop ! De tuinman : kierewierewit van wie is dit ? De eigenaar antwoordde : "Van mij, mijnheer". "Ik ben geen heer !". "Wat ben je dan ?" "Een edelman !" "Wat belijft u dan ?" "Dat ge dit of dat zult doen." vb. de bazine een kus geven en als hij dat gedaan had kreeg hij zijn eigendom terug.

Men had nog andere dingen die men iemand kon laten doen : zo kon het dat men moest boteren. Dat was voor twee mensen, die met de ruggen

tegen elkaar moesten staan en optrekken op elkaars rug tot de tuinman zei dat ze mochten stoppen.

Of ook door 't ruitje doen. Dat was voor de jongens waarvan ze wisten dat ze een oogje op iemand hadden. Zij moesten op hun knieën voor de leuning van een stoel tien keer vragen : "Mijn liefste snuitje, geef mij een tuitje door dit ruitje."

Andere buurtavonden waren vertelavonden waar de vertellers van alle histories verzonnen en aandikten dat het geen naam had. Het was ongehooflijk wat ze voor waarheid lieten doorgaan. Als er bij die buurters jonkmannen (vrijgezellen) van een jaar of veertig waren, vertelden die van heksen en spoken zodat uw haren ten berge rezen en ge niet meer naar de WC of naar bed durfde, want onder uw bed zaten de hele nacht heksen, overal in de kamer niets dan heksen. En als ge hen geloven mocht waren vele oude vrouwen echte heksen. Wie oud was, met een scherpe neus en een lachend gerimpeld gezicht, pas daar voor op, dat was zeker een heks. Ze kon u betoveren, belezen en in uw handen de toekomst voorspellen, ze kraamde allerhande onzin uit en beloofde u een rijke goede vrijer waar ge goed of slecht mee door 't leven zou gaan. Dat kwam nooit uit. De verteller sprak nooit van oude ventjes die heksen waren, dat waren allen vrouwen. Al ge te

biechten gingt en ge waart betoverd, hing bij de pater en de biechteling aan ieder haarpijltje een druppel zweet tot ge van die toverij vanaf waart. Eén zwaar karwei was dat, nietwaar ? En waaraan kont ge een heks herkennen ? Dat was heel eenvoudig : als een oude vrouw voor u op de weg ging wanneer het pas geregend had, en ge dacht dat het een heks was, zet dan uw rechtervoet kruisgewijs over haar spoor. Keek ze dan achterom, dan was het zeker een heks. Er waren vroeger veel heksen, als ge de vertellers mocht geloven. Een zwarte kat mocht ge niet strelen want dat waren ook heksen, die soms de gedaante van een oude vrouw aannamen. Ze konden ook toveren en als de koeien opsprongen in de stal, begonnen te brullen en met hun halskettingen te rammelen, ge mocht geloven dat er dan een zwarte kat, in een heks veranderd, in de stal was geweest. Och arme, die goede, oude vrouwkens, ze kregen een slechte naam en werden gemeden als de pest. Als ge maar gerimpeld, oud en lelijk waart en met een stokje moest voortsukkelen dan waart ge misschien al een heks ! Dat waren sterke verhalen, hoor ! De plezierigste avonden waren de zangavonden, vind ik. Met onze vele dochters hadden we welkelijks wel tweemaal zulke buurtavonden waar honderden van die oude legende-liedjes werden gezongen. De mensen waren elkaar zeer genegen,

ze zochten hun plezier bij elkaar, er was niks anders. Wel was er tweemaal in een jaar toneel van de muziekvereniging, de Burgerzonen.

Het was een tijd van hard werken en zonder afgunst. Niemand had een grote rijkdom; gegengheid was vroeger de grootste rijkdom van al.

Anna Driesen

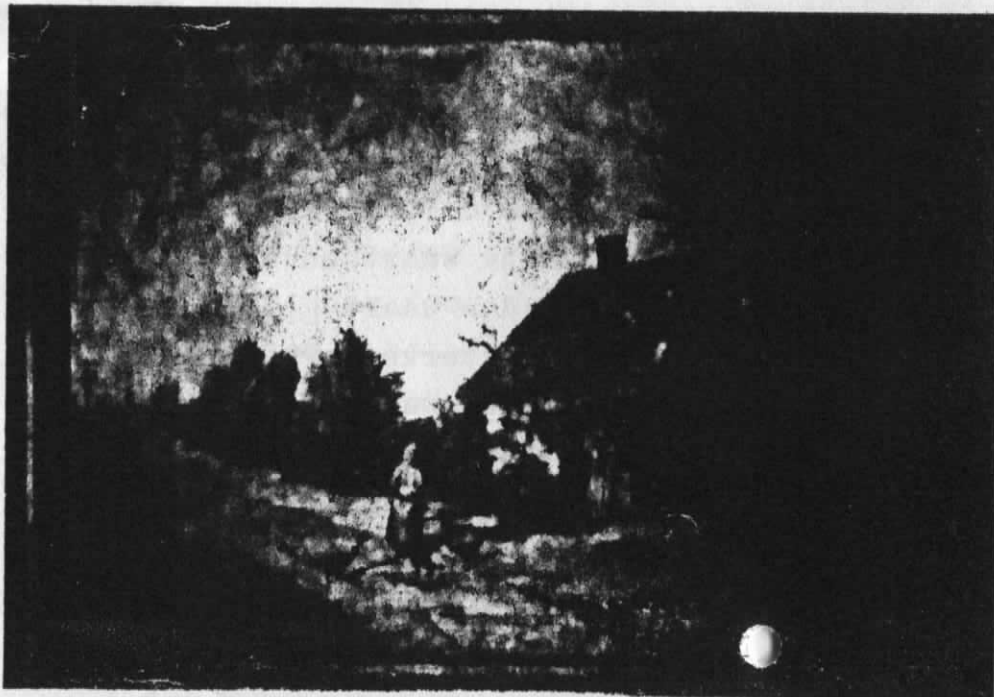
2 maart 1985

=====

Waar staat (stond) dit ?

Dit schilderij werd gemaakt door de Oud-Turnhoutse kunstschilder Eduard van Genechten.

Het werk dateert uit 1897. Vraag : waar staat of stond dit gebouw in Oud-Turnhout ???

Corsendonca-nieuws.

Uitnodiging.

Alle leden van Heemkundekring Corsendonca worden samen met hun echtgeno(o)t(e) vriendelijk uitgenodigd in de Heischuur te Oosthoven op vrijdag 12 april 1985 om 20.00u voor :

- de voorstelling van ons nieuw boek "Oud-Turnhout en zijn verleden ?"
- de voorstelling van het Oud-Turnhouts gebak, het "Korhaantje" (een idee van de heemkundekring in samenwerking met de V.V.V. en de bakkers).
- de opening van de tentoonstelling over oude grammofoons en muziekdozen.

De tentoonstelling zal eveneens geopend blijven op zaterdag 13 april tussen 14.00u en 18.00u en op zondag 14 april tussen 10.00u en 18.00u

Ook op die ogenblikken is het boek in de Heischuur te verkrijgen.

Hernieuwing lidgeld.

Op de algemene vergadering van 21 februari werd beslist om het lidgeld van de Heemkundekring op 100 BF te behouden.

Mogen wij vragen daarom zo snel mogelijk het lidmaatschap voor 1985 te hernieuwen door storting van vermeld bedrag op rek. nr.

001 - 1085134 - 71 van Heemkundel'ng Corsendonca v.z.w. Oud-Turnhout.

=====

Publikaties en activiteiten.

=====

Publikaties (België).

- Cecile Gilis werkt aan het boek "Terugblik op Turnhout", een kijkboek van 112 blz. Dit werk kost 850 BF indien ingetekend wordt voor 15 april 1985, bij uitg. Het Streekboek, Vrasenestraat 75 te 2770 Nieuwkerken-Waas op rek. nr. 293-0563408-87. Na 15 april dient er 950 BF betaald te worden.

- Dirk Janssens schreef "Een historisch Archief", over de geschiedenis van het Rode Kruis, op basis van herontdekte Turnhoutse dokumenten. De prijs bedraagt 670 BF en kan besteld worden op rek. nr. 230-0526513-17, ten name van Rode Kruis Turnhout.

- Van de hand van M. Goovaerts is het werk "Westmeerbeekse Monografieën 1985/1, handelend over de stoomtram, het reliëf en de waterlopen. Prijs 130 BF te bestellen bij M. Goovaerts, Stationstraat 13, 2171 Westmeerbeek.

Publikaties (Nederland).

Stichting Brabants Heem bracht zijn nieuwe nummer op de markt. Het tijdschrift, evenals een aantal boeken zijn te verkrijgen bij A. Dams, Loon 7 te Waalre, tel. 00 31 4904-3365, evenals bij E. Kolen, Dekenkempslaan 11 te

Heeze, 01. 00 31 4907-2210.

Aktiviteiten (België).

- Heemkundekring De Vlierbes organiseert op 9 april een Kapellekensmarkt te Beerse en op 22 april een voordracht "Brabants Bont" door Mevr. A.H. van Dort-van Deurzen.

- Op vrijdag 19 april om 20.00u spreekt stadsarchivaris Harry de Kok (Turnhout) in de Foyer van de Warande te Turnhout over Turnhout en Nassau.

- Van 4 tot en met 28 mei gaat er in de Warande te Turnhout een tentoonstelling door over Het Rode Kruis in de Kempen 1864-1946, welke van 10.00 tot 17.00u toegankelijk zal zijn.

Aktiviteiten (Nederland).

- De Steentjeskerk te Eindhoven werd omgebouwd tot museum Kempenland. Dit museum specialisert zich in edelsmeedwerk, uurwerken, textilia, schilderijen, beeldhouwwerken, meubels, gereedschappen en gebruiksvoorwerpen en originele foto's. Dit museum is dagelijks geopend (behalve op maandag) van 13.00 tot 17.00u. Adres : St. Antoniusstraat 5-7 Eindhoven.

- Te Valkenswaard gaat op 25 en 26 mei een Internationale Rally Antieke Rijwielen door. Er zijn speciale kategoriën zoals fietsen van voor 1890 enz. Inlichtingen : VVV, Markt 23, 5550 GA Valkenswaard tel. 00 31 4902-32525.

W.v.H.